

Преамбула

Питання щодо здійснення акредитації верифікаторів для цілей функціонування системи моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів на сьогоднішній день є не вирішеним та додатково потребуватиме правового врегулювання в контексті імплементації відповідних положень Угоди про Асоціацію, а також у зв'язку з необхідністю прийняття проекту Закону України «Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів». З метою вирішення зазначеного питання, Міністерство екології та природних ресурсів України пропонує для обговорення проект акта “Про деякі питання акредитації верифікатора звіту оператора про викиди парникових газів”. Зазначеним проектом акта у відповідності до законодавства ЄС пропонується визначити особливості здійснення акредитації, зокрема встановити вимоги до верифікаторів та Національного органу з акредитації у зв'язку з здійсненням акредитації верифікаторів, визначити критерії відповідності порядок здійснення такої діяльності тощо. Окремо зазначаємо, що суб'єкт та форма затвердження проекту акту з урахуванням сфери правового регулювання наразі обговорюється із заінтересованим центральними органами виконавчої влади та буде визначена після завершення консультацій. Будемо вдячні за надання пропозицій щодо змісту вказаного проекту акта.

ПРОЕКТ

Про деякі питання акредитації верифікатора звіту оператора про викиди парникових газів

1. Цей Порядок встановлює особливості акредитації в Україні верифікатора звіту оператора про викиди парникових газів відповідно до законодавства України про акредитацію, [Закону України "Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів"] та інших нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до нього.

2. Для цілей цього Порядку національний орган з акредитації повинен здійснювати свої функції відповідно до ДСТУ ISO/IEC 17011:2005 або інших стандартів, якими його може бути замінено.

3. Верифікатор повинен бути акредитований щодо видів діяльності, зазначених у Додатку до цього Порядку, щодо яких він здійснює верифікацію звіту оператора про викиди парникових газів (далі - сфера акредитації).

4. Під час процесу акредитації та моніторингу акредитованих верифікаторів національний орган з акредитації повинен оцінити відповідність верифікатора (далі - заявник) та його персоналу, залученого до діяльності з верифікації, таким вимогам:

рівень компетентності, необхідний для здійснення верифікації звіту оператора про викиди парникових газів відповідно до цього Порядку;

фактичне виконання верифікації звітів оператора про викиди парникових газів відповідно до законодавства;

відповідність вимогам, встановленим законодавством.

5. Перед початком оцінки заявник надає національному органу з акредитації документи, зазначені у ДСТУ ISO/IEC 17011:2005 або інших стандартах, якими його може бути замінено, а також такі відомості:

інформацію, що вимагається національним органом з акредитації;

процедури діяльності з верифікації відповідно до [порядку здійснення верифікації звітів про викиди парникових газів, затвердженого Кабінетом Міністрів України], а також процедури та процеси, що вимагаються відповідно до ДСТУ ISO 14065:2015 або інших стандартів, якими його може бути замінено, та інформацію щодо системи управління якістю відповідно до ДСТУ ISO 14065:2015, або інших стандартів, якими його може бути замінено;

критерії загальної та спеціальної компетентності персоналу верифікатора, залученого до діяльності з верифікації, зазначені у [порядку здійснення верифікації звітів про викиди парникових газів, затвердженого Кабінетом Міністрів України], результати визначення, документування, впровадження та здійснення забезпечення компетентності персоналу, залученого до діяльності з верифікації, зазначеного у [порядку здійснення верифікації звітів про викиди парникових газів, затвердженого Кабінетом Міністрів України], а також іншу необхідну документацію щодо компетентності персоналу, залученого до діяльності з верифікації;

інформацію щодо процесу для забезпечення постійної неупередженості та незалежності осіб, залучених до діяльності з верифікації, зазначену у [порядку здійснення верифікації звітів про викиди парникових газів, затвердженого Кабінетом Міністрів України], у тому числі відповідні документальні підтвердження неупередженості та незалежності заявника та його персоналу відповідно до ДСТУ ISO 14065:2015, або інших стандартів, якими його може бути замінено;

інформацію про персонал, залучений до діяльності з верифікації;

інформацію про систему та процес формування належної внутрішньої верифікаційної документації;

інші, необхідні відповідно до [порядку здійснення верифікації звітів про викиди парникових газів, затвердженого Кабінетом Міністрів України], документальні підтвердження компетентності та неупередженості персоналу, залученого до діяльності з верифікації.

6. При оцінці заявника вимогам, зазначеним у пункті 4 цього Порядку, національний орган з акредитації враховує складність видів діяльності, щодо яких заявник звертається за акредитацією, а також складність системи управління якістю, зазначеної у [порядку здійснення верифікації звітів про викиди парникових газів, затвердженого Кабінетом Міністрів України], ДСТУ ISO 14065:2015 або інших стандартах, якими його може бути замінено, складність процедур діяльності з верифікації, відповідно до [порядку здійснення верифікації звітів про викиди парникових газів, затвердженого Кабінетом Міністрів України], складність процедур та процесів, що вимагаються відповідно до ДСТУ ISO 14065:2015 або інших стандартів, якими його може бути замінено, а також територію, де заявник здійснює або планує здійснювати верифікацію.

7. Для надання національному органу з акредитації можливості оцінити необхідність проведення позачергової оцінки, верифікатор зобов'язаний невідкладно проінформувати національний орган з акредитації про суттєві зміни, зазначені у ДСТУ ISO 17011:2005, або інших стандартах, якими його може бути замінено.

8. Національний орган з акредитації тимчасово зупиняє дію атестата про акредитацію або обмежує сферу акредитації верифікатора та встановлює верифікатору строк для усунення обставин, що стали підставою для цього, в таких випадках:

грубе порушення верифікатором своїх обов'язків та вимог цього Порядку;

втрата верифікатором компетентності для здійснення діяльності з верифікації;

систематичне невиконання верифікатором вимог [порядку здійснення верифікації звітів про викиди парникових газів, затвердженого Кабінетом Міністрів України], та цього Порядку;

порушення верифікатором інших умов, встановлених національним органом з акредитації.

9. Крім того, національний орган з акредитації скасовує атестат про акредитацію верифікатора у разі:

не усунення верифікатором порушень, які стали підставою для прийняття рішення про призупинення дії атестата про акредитацію;

визнання керівника верифікатора винним у шахрайстві відповідно до законодавства;

умисне надання верифікатором недостовірної інформації.

10. Рішення національного органу з акредитації про тимчасове зупинення, скасування або обмеження сфери акредитації набирає чинності після повідомлення верифікатора.

11. Національний орган з акредитації повинен поновити дію атестата про акредитацію, якщо він отримав достатню інформацію, що підтверджує відповідність верифікатора вимогам цього Порядку та [порядку здійснення верифікації звітів про викиди парникових газів, затвердженого Кабінетом Міністрів України].

12. Не пізніше 31 грудня кожного року національний орган з акредитації зобов'язаний надавати [уповноваженому органу]¹ робочу програму з акредитації, яка повинна містити перелік верифікаторів, які були акредитовані національним органом з акредитації, та які, відповідно до пункту 17 цього Порядку, повідомили про свій намір здійснювати верифікацію. Програма роботи з акредитації повинна, зокрема, містити таку інформацію про кожного верифікатора:

заплановані час та місце здійснення верифікації;

інформацію про заходи, які національний орган з акредитації планує вжити щодо верифікатора, зокрема, заходи з нагляду та повторної оцінки;

дати запланованих спостережувальних аудитів, які будуть проводитися національним органом з акредитації для оцінювання верифікатора, в тому числі адреси та контактна інформація операторів, відвідування яких заплановано в межах спостережувального аудиту;

¹ Термін "уповноважений орган" вживається у значенні, наведеному в Законі України "Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів" (центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері моніторингу, звітності та верифікації).

13. Не пізніше 1 червня кожного року національний орган з акредитації зобов'язаний надати [уповноваженому органу] управлінський звіт. Управлінський звіт повинен містити, зокрема, таку інформацію про кожного верифікатора, акредитованого національним органом з акредитації:

відомості про акредитацію верифікатора, який був вперше акредитований національним органом з акредитації, у тому числі відомості про сферу акредитації такого верифікатора;

зміни щодо сфери акредитації верифікатора;

узагальнені результати діяльності з нагляду та повторного оцінювання, здійсненої національним органом з акредитації;

узагальнені результати проведених позачергових оцінок, у тому числі підстави для ініціювання таких позачергових оцінок;

відомості про скарги на верифікатора, подані з дати останнього управлінського звіту, та про заходи, вжиті національним органом з акредитації.

14. Якщо національний орган з акредитації застосував адміністративні заходи до верифікатора відповідно до пункту 8 та пункту 9 цього Порядку, якщо акредитація була поновлена, або якщо за результатами оскарження було скасовано рішення національного органу з акредитації про застосування адміністративних заходів, передбачених відповідно до пункту 8 та пункту 9 цього Порядку, національний орган з акредитації зобов'язаний проінформувати про це [уповноважений орган].

15. Національний орган з акредитації повинен створити та адмініструвати загальнодоступну базу даних щодо верифікаторів.

16. База даних щодо верифікаторів повинна містити, зокрема, таку інформацію щодо усіх акредитованих верифікаторів:

найменування та адресу верифікатора, акредитованого національним органом з акредитації;

сферу акредитації верифікатора;

дату здійснення акредитації та дату закінчення строку дії акредитації;

інформацію про адміністративні заходи, у випадку, якщо вони були застосовані до верифікатора.

17. Для підготовки робочої програми з акредитації та управлінського звіту національним органом з акредитації, як зазначено у пункті 12 цього Порядку, не пізніше 15 листопада кожного року верифікатор повинен надсилати національному органу з акредитації, який здійснив акредитацію такого верифікатора, таку інформацію:

запланований час та місце верифікацій, які такий верифікатор планує здійснити;

адресу та контактну інформацію операторів, звіти про викиди парникових газів яких підлягають верифікації.

18. Якщо до інформації, зазначеної у пункті 17 цього Порядку, вносяться зміни, верифікатор зобов'язаний повідомити про такі зміни національний орган з акредитації у строк [зазначити].

19. [Уповноважений орган] повинен раз на рік надавати національному органу з акредитації, зокрема, таку інформацію:

результати перевірки звіту оператора про викиди парникових газів та верифікаційних звітів, а саме інформацію про виявлену невідповідність такого верифікатора положенням та вимогам відповідного законодавства;

результати оцінки внутрішньої верифікаційної документації такого верифікатора, якщо [уповноважений орган] проводив оцінку такої внутрішньої верифікаційної документації відповідно до законодавства;

скарги на такого верифікатора, отримані [уповноваженим органом].

20. Якщо інформація, надана відповідно до пункту 19 цього Порядку, містить докази виявлення [уповноваженим органом] невідповідності верифікатора положенням та вимогам відповідного законодавства, національний орган з акредитації повинен розглядати передачу такої інформації як скаргу [уповноваженого органу] на верифікатора.

Національний орган з акредитації повинен вжити відповідних заходів для розгляду такої інформації та надати відповідь [уповноваженому органу] протягом трьох місяців з дати її отримання. У своїй відповіді національний орган з акредитації повинен проінформувати [уповноважений орган] про вжиті ним заходи та, у відповідних випадках, про адміністративні заходи, застосовані до верифікатора.

Додаток
до [зазначити]
"Про деякі питання акредитації
верифікатора звіту оператора про
викиди парникових газів"
від [зазначити] року № [зазначити]

Сфера акредитації верифікаторів

Сфера акредитації верифікаторів зазначається в атестаті про акредитацію із застосуванням наведених нижче груп видів діяльності відповідно до [переліку видів діяльності, на які поширюються моніторинг, звітність та верифікація викидів парникових газів, затвердженого Кабінетом Міністрів України].

Група видів діяльності №	Сфери акредитації
1a	Спалювання палива в установках, що використовують лише стандартизовані комерційні види палива, як визначено у [порядку, що регулює здійснення моніторингу та звітності щодо викидів парникових газів, затвердженого Кабінетом Міністрів України], або у випадку використання природного газу установками категорії А або Б
1b	Спалювання палива в установках
2	Нафтопереробка
3	— Виробництво коксу — Випалювання або спікання, в тому числі огрудкування (агломерація) металеві руди (зокрема, сульфідної руди) — Виробництво чавуну або сталі (первинна або вторинна плавка), в тому числі безперервний розлив
4	— Виробництво або обробка залізовмісних металів (у тому числі феросплавів)
6	— Виробництво цементного клінкеру — Виробництво вапна або кальцинація доломіту або магнезиту
8	— Виробництво аміаку
9	— Виробництво азотної кислоти (викиди CO ₂ та N ₂ O)